

λιάς της παρέχει αὐτῇ ἴδιον θέλημα, ἀλλ' ὁ ἦχος τῆς φωνῆς της οὐδεμίαν ἔχει λαμπρότητα, ὡς οὐδεμίαν ἐπίσης ἔχουσι τὰ παρ' αὐτῆς λεγόμενα. Ἡ Σάνδη οὐδὲν ἔχει τὸ σπινθηρίζον πνεῦμα τῶν γαλλίδων, οὔτε τὸ στωμόλον αὐτῶν καὶ φλύαρον. Ἀλλ' ἡ σιωπηλότης αὐτῆ δὲν προέρχεται ἐκ μετριοφροσύνης, οὔτε ἐκ συμπαθοῦς προσοχῆς εἰς τῶν ἄλλων τοὺς λόγους· πηγάζει δὲ μάλλον ἐξ ὑψηλοφροσύνης, ἀπαξίουσης νὰ σπαταλήσῃ πνεῦμα χάριν σου, ἢ ἐξ ἐγωϊσμοῦ, προσπαθοῦντος νὰ ταμειύσῃ τὸ κάλλιστον τῶν λόγων σου, ὅπως ἐπεξεργασθῇ αὐτὸ κατόπιν καὶ τὸ παραγάγῃ ὑπὸ ἄλλην μορφήν. . . Ἡ Σάνδη οὐδέποτε λέγει τι πνευματώδες, εἶνε δ' ἐν γένει ἡ ἥμισυ πνευματώδης γαλλίς ἐξ ὧν ἐγνώρισα. Προσηνῶς καὶ ποτε παραδόξως μειδιῶσα, ἀκροάζεται τῶν ἄλλων ὁμιλούντων, ἀναλαμβάνει δὲ τὰς ξένας ἰδέας, ὅπως ἀποδώσῃ αὐτὰς λαμπροτέρως διὰ τῶν συγγραμμάτων της».

Τοιαύτη ὑπῆρξεν ἡ Σάνδη, ὡς γυνή. Ὡς συγγραφέα δὲ καὶ ποιήτριαν, ὡς τὴν μερίστην καὶ διασημοτάτην γαλλίδα λογογράφου τοῦ αἰῶνος ἡμῶν, θέλομεν ἴσως ἄλλοτε ποτε ἐξετάσει αὐτὴν λεπτομερέστερον.

ΑΓΓΕΛΟΣ ΒΛΑΧΟΣ.

ΑΠΟ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ ΕΙΣ ΑΘΗΝΑΣ

ὑπὸ τοῦ οὐγγρου δημοσιογράφου Κ. ΝΕΜΕΝΥΙ

Οἱ κύριοι, οἱ κατὰ τὴν παρελθούσαν τρίτην ἐν τῷ ἐστιατορίῳ τοῦ ξενοδοχείου «Βυζαντίου» παρακαθίσαντες, ἦσαν, ἐνὸς μόνου ἐξαιρουμένου, λίαν διαφέροντες. Πρῶτος ἦτο ὁ προξενήσας εἰς τὴν πατρίδα του δαπάνην 225,000,000 φράγκων, ὁ ἐξ Ἀγγλίας δεινὸς ἀρχιολόγος Κ. Ράσσαμ, ὃν ὁ βασιλεὺς τῆς Ἀβυσσινίας Θεόδωρος ἔβαλεν εἰς φυλακὴν, κομίσαντα αὐτῷ ἐπιστολὴν παρὰ τῆς Βικτωρίας. Οὐδεὶς οὐδέποτε ὕβρισην ἀτιμωρητὴ ἀπόστολον τῆς Α. βρετανικῆς Μ. καὶ ὁ Θεόδωρος λοιπὸν ἔλαβε τὰ ἐπιχειρήματα ἀγερῶν τῆς Χάριν ὅμως τοῦ Κ. Ράσσαμ καὶ τοῦ προξένου Κάμερων ἐγένετο στρατεία, ἐν ἣ κατηναλώθησαν 9,000,000 λιρῶν. Ὁ ἀποβλέπων εἰς τὸν ἥπιον καὶ ἀγαθὸν γέροντα δὲν πιστεύει ὅτι χάριν τούτου ἐγένετο ἄλλοτε τηλεκούτος θόρυβος. Πλησίον αὐτοῦ ἐκάθητο νέος ἐπιφανὴς οὐχὶ ἐπὶ τοῖς ἰδίῳς ἔργοις, ἀλλ' ἐπὶ τῷ γένει, ὁ ἔγγονος τοῦ κατὰ τὸ 1793 μέγα καὶ δυστυχῆς ἅμα πρόσωπον διαδραματίσαντος Βαρρέρ· ὁ πάππος τούτου ἦτο μέλος τοῦ Συμβατηρίου· ὁ πατὴρ ἐξωρίσθη ὑπὸ τοῦ Ναπολέοντος Γ' μετὰ τὸ πραξικόπημα· ὁ ἔγγονος ἐγεννήθη καὶ ἐπαιδεύθη ἐν Ἀγγλίᾳ, ἀντεπιστέλλει εἰς τὴν «Pall Mall Gazette» καὶ εἰς τὴν «Γαλλικὴν Δημοκρατίαν» καὶ εἶναι εἰς τὸ ἔπακρον δημοκρατικὸς. Γάλλος ἐκπροσωπῶν τὴν

«Ἀνεξαρτησίαν» ἔχει γείτονα τὸν Κ. Mac Gahan, τὸν εὐαίσθητον ἀμερικανὸν, ὅστις ἀπεκάλυψε διὰ τῶν «Ἡμερ. Νέων» τὰς ἐν Βουλγαρίᾳ σκληρότητας! Κατόπιν ἔρχονται οἱ τρεῖς ἀνταποκριταὶ τοῦ «Ἡμ. Τηλεγράφου» καὶ εἰς τοῦ «Πεσταίου Λόυδ».

Δύο κύριοι, ἀνταποκριταὶ τοῦ «Τηλεγράφου», ἐλάουν περὶ κατάπλου εἰς Ἀθήνας.

— Ἐρχεσθε μεθ' ἡμῶν εἰς Ἀθήνας;

— Τί ἔχω νὰ πράξω ἐγὼ ἐν Ἀθήναις;

— Καὶ διὰ τί νὰ μὴ ἔλθῃτε;

— Τῷ ὄντι οὐδένα λόγον ἔχω νὰ μὴ ἔλθω.

— Ἐν ᾧ πίνομεν ἡμεῖς καφῆ, ἐμπορεῖτε νὰ ἐτοιμασθῆτε· ἔχετε 20 λεπτὰ καιρὸν.

Πρὶν παρέλθωσιν 20 λεπτὰ εἶχον ἤδη καταβῆ εἰς τὸν λιμένα. Τὴν Κωνσταντινούπολιν οὐδεὶς ἀπολείπει λυπούμενος, καὶ ἂν εἶδε πολλὰ ἀξίεραστα· οἱ λόγιοι Τοῦρκοι ἔχουσι παιδείαν ἀληθινήν· ἡ πόλις τῶν ἔχει πλεῖστα ἄξια θέας· ἀλλ' ὁ πολὺς τῶν ἀνθρώπων ὄχλος καὶ ἡ τῶν τόπων πληθὺς δὲν εἶναι ἐπαγωγὰ. Οἱ πρὸ 40 ἐτῶν τὴν πρωτεύουσαν ἐπισκεψάμενοι δὲν τὴν ἀγγνωρίζουσι πλέον. Νέον εἰς αὐτὴν εἰσήλασε πνεῦμα καὶ νέα φυλὴ· οὐδαμοῦ οὐδέποτε ἴσως ἐκαθάρθη χάρις ἄνευ δονήσεων εἰ μὴ ἐσχάτως ὁ ἐν Κωνσταντινούπολει. Πάντες, ἀπὸ τοῦ ἀρίστου ἔχοντος προθέσεις Ἀπτοῦλ Χαμιδ μέχρι τοῦ τελευταίου ιδιώτου μουσουλμάνου, πληρέστατα συναισθάνονται ὅσα μεγάλα καθήκοντα τοῖς ἐπιβάλλει ὁ νῦν καιρὸς. Τὸ πνεῦμα τοῦτο θὰ ἐπιδράσῃ βαθμηδὸν εἰς ὅλην τὴν πόλιν καὶ θὰ τὴν ἀποδείξῃ τὴν καλλίστην τῶν πόλεων τῆς ὑψηλίου, οἷαν προώρισαν αὐτὴν Θεὸς τε καὶ φύσις. Ἐν τῷ παρόντι μὲν οὐδεὶς Εὐρωπαῖος ποθεῖ νὰ διαμεινῇ ἐνταῦθα διαρκῶς· ἀπερχόμενος μνημονεῖ συμπαθῶς τῶν ἀξιεράστων καὶ πεπαιδευμένων αὐτῶν ἔγνων· ἀλλὰ δὲν ἀλγύνεται ἐπὶ τῷ ἀπόπλω.

Τὸν Βόσπορον ἀπολείπομεν περὶ μέσας τὰς νύκτας· ἡ ἐκ θαλάσσης θεὰ τῆς πόλεως καθίσταται ἐν ὥρα νυκτὸς μάλλον γοητευτικὴ, οὐδεὶς δὲ οὐδέποτε κορέννυται θεώμενος αὐτήν. Καὶ αὐτὴ ἡ θάλασσα φαίνεται τῆς νυκτὸς ὠραιότερα, ὡς περ ὠραιότερα φαίνονται τινες τῶν γυναικῶν πενήθορον ὄσαι. Ὁμνῶ ὑμῖν ὅτι καταπλέον εἰς Ἀθήνας περὶ παντὸς ἄλλου ἐσκεπτόμην ἢ περὶ τῶν μεγάλων τῆς ἀρχαιότητος θεῶν. Ἀποβιβάσθεις εἰς Πειραιᾶ ἀνελογιζόμενοι τί ἄρα γε κατειργάσατο ἐνθάδε διατρίψας ὁ ἐξοχώτατος «στρατηγός». Ἴδὼν τὸν σιδηρόδρομον Πειραιῶς, ἐμνήσθην τῶν σιδηροδρόμων οὗς δωρούμεθα τοῖς παιδίῳ κατὰ τὴν ἑορτὴν τῶν Χριστουγέννων· ἰδὼν δὲ καὶ τὸν τηλεγράφον, εἶπα κατ' ἑμαυτὸν, ὅτι, ἐὰν ἐπεχείρουν νὰ στείλω εἰς τὸ «Πεσταίου Λόυδ» τηλεγράφημα 300-400 λέξεων, ἔπρεπε νὰ ἐπασχολήσω πάντας τοὺς τηλεγραφικοὺς συνδέσμους καὶ τοὺς ὑπαλ.

λήλους των ἐν Ἑλλάδι. Εἶναι ἄρα γε ἐποικοδομητικὸν τὸ αἶσθημα τοῦτο;

Ἄλλ' οὐδεὶς οὐδέποτε, καὶ θέλων, εἶναι κατὰ πάντα βάρβαρος. Ὅτε ἀνέβαινον ἐπὶ τὴν πόλιν, ἔχων πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν μου τὴν ἀφάτω καλῶν ἑξέχουσαν πεδιάδα τῶν Ἀθηνῶν, τὴν θάλασσαν, τὸν ἐλαιῶνα, τὰ περικοσμοῦντα τὰς κορυφὰς τῶν ὄρεων ἀπειράριθμα ἱερά, ἑλισμύνησα καὶ Ἰγνάτιεφ καὶ τοὺς παιδαριώδεις τῆς Ἑλλάδος σιδηροδρόμους καὶ τηλεγράφους. Ἐὰν ἤμην δεισιδαίμων, θὰ κατελαμβανόμην ὑπὸ δειματός πανικοῦ. Πρώτην εἶδον ἐν Ἀθήναις μακροτάτην νεκροῦ ἐκφορὰν· προπορεύετο ἀνὴρ λευκοφόρος, κρατῶν λευκὸν πῶμα σοροῦ· κατόπιν ἤρχοντο οἱ ἱερεῖς, εἶτα τὸ λείψανον ἐν ἀνοικτῷ καὶ πλήρει ἀνθέων φερέτρῳ. . ., οὕτω δὲ βραδεῖ βήματι ἐκοιμίζετο ὁ νεκρὸς εἰς τὸ αἰώνιον αὐτοῦ ἀναπαυτήριον. Ἡμεῖς οἱ ἄνθρωποι τοῦ βορρᾶ σπεύδομεν ὅσον τάχιον νὰ ρίψωμεν τὸν νεκρὸν εἰς λάρνακα, ἣν θέτομεν ἐπὶ βδελυρᾶς μελαίνης ἀμάξης, ὡσανεὶ ἐσπουδάζομεν νὰ ἀπαλλαγῶμεν νεκροῦ, ὃν περ ζῶντα ἠγαπῶμεν ἐκ μέσης καρδίας. Οἱ Ἕλληνες ἔχουσι περὶ νεκρῶν ἰδέαν ὑψηλοτέραν καὶ ἀνθρωποπρεπεστέραν, ὡς ἄπαντες οἱ Ἀνατολίται. Ἀνθρωποπρεπῆ μέθοδον τοῦ θάπτειν τοὺς νεκροὺς ἐπενόησεν ὁ Τοῦρκος, θάπτων τὰ λείψανα τῶν φιλάτων παρὰ τῆ οἰκία, ἐν τῷ κήφῳ. . . .

Ἄγνωστος ὢν παντάπασιν ἐν Ἀθήναις, ἐζήτησα συνέταιρον. Ἐνταῦθα ἐκδίδεται γαλλιστί ἐφημερὶς κατὰ μίμησιν τοῦ «Διπλ. Μνήμονος», ὄργανον τοῦ ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργείου καὶ τῆς γαλλικῆς πρεσβείας. Ἐν τῷ συντάκτῳ τοῦ «Messenger d' Athènes» εὗρον συνέταιρον ἀξίεραστον καὶ λίαν διακονικόν. Ὁ Κ. Στεφανόπουλις ἔδωκέ μοι τὴν θέσιν του ἐν τῷ θεωρείῳ τοῦ Βουλευτηρίου· ἐν πόλει, ἔνθα εἰς πάντας διαφέρει ἡ πολιτικὴ, δὲν εἶναι εὐκολος ἡ εἰς τὸ Βουλευτήριον εἴσοδος.

Πρὸ δύο περίπου ἐτῶν ἐπεσκεψάμην βόρειον λαόν, οὗτινος ἡ πολιτεία εἶναι μικρὰ, ὡς περ ἡ τοῦ ἑλληνικοῦ. Ἀφικόμενος εἰς Ἀθήνην καὶ εἰσελθὼν εἰς τὸ ὀλλανδικὸν Βουλευτήριον, εἶδον τὴν περιεργοτάτην τῶν σκηνῶν. Ὅποῖος παράδεισος Βουλευτηρίου! Ἐν τοῖς θεωρείοις ἐγὼ ἤμην ὁ μόνος θεατῆς· οὐδεὶς ἤτησε παρ' ἐμοῦ εἰσερχομένου εἰσιτήριον· οὐδεὶς ἐφαίνετο θυρωρὸς, οὐδεὶς φύλαξ, οὐδεὶς τῆς ἀστυνομίας ὑπάλληλος. Μετὰ βίας ἀνεκάλυφα ὑπὲρ τῆν, ὅστις ὠδήγησέ με εἰς τὸ θεωρεῖον, ἐγκατέλιπε δὲ παραχρῆμα εἰς τὴν τύχην του τὸν ἀλλόκοτον ξένον. Ἡ μικρὰ αἴθουσα καὶ οἱ 20-30 ἀντιπρόσωποι ἐνεποίησάν μοι αἰσθησιν, ὡσανεὶ ἤμην ἐν μικρῷ καὶ ἰδιωτικῷ συλλογητηρίῳ. Ὅλίγη τράπεζα ἦσαν ὠρισμέναι εἰς τοὺς ἀντιπροσώπους, δύο ἄλλαι εἰς τοὺς ὑπουργοὺς, μία ἄλλη, οὐχὶ ὑψηλοτέρα τῶν λοιπῶν, εἰς τὸν πρόεδρον· ἐπὶ τῆς τραπέζης ταύ-

της ἐκάθητο ἀνέτως δύο ἢ τρεῖς κύριοι, ἐν ᾧ ὁ μὲν γραμματεὺς ἔγραφεν, ὁ δὲ πρόεδρος συνδιελέγετο τοῖς κυρίοις, οἵτινες, διὰ παντός τοῦ διαλόγου, εἶχον ἐστραμμένον πρὸς αὐτὸν τὸ στερεώτατον μέρος τῆς οὐσίας των. Ἐν μιᾷ ὥρᾳ ἐπεψηφίσθη ἡ πρὸς τὸν βασιλέα ἀπάντησις, διάφορα νομοσχέδια πιστώσεων καὶ περὶ τῆς δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως. Ἐπανερχόμενος ἐξ Ἀθήνης εἰς Ἀμστελδάμον, ὠμίλου πρὸς τινα τῶν ἑγχωρίων ἐντὸς τῆς ταχυδρομικῆς ἀμάξης· ἀβροφροσύνη δὲ φερόμενος, τῷ εἶπα ὅτι εἶχον ἔλθει εἰς Ἀθήνην ἵνα ἴδω τὸ ὀλλανδικὸν Βουλευτήριον.

— Τὸ Βουλευτήριον! καὶ πρὸς τί;

— Δὲν ἐπισκέπτεσθε τὸ Βουλευτήριον, ἐν ᾧ κατοικεῖτε ἐν Ἀθήναις;

— Ἐγὼ; οὐδέποτε! Τοῦτο δὲν συμβαίνει παρ' ἡμῖν.

Πάντες οἱ περὶ τὰ πολιτικὰ ἀσχολούμενοι ἐπίστανται μετὰ τίνος τάξεως, τιμιότητος καὶ φρονήσεως κυβερνᾶται ὁ ὀλλανδικὸς λαός, ὁ ὀλίγιστα μεριμνῶν περὶ τοῦ Βουλευτηρίου του. Αἱ ὀλλανδικαὶ ἀποικίαι εἶναι αἱ μόναι ἐν τῇ ὑψηλῷ, αἱ ἀποκοιμίζουσαι τῇ μητροπόλει ἄμεισον καὶ ἐν τῷ προϋπολογισμῷ σεσημειωμένην ὠφέλειαν. Ἀλλὰ δὲν εἶναι «πολιτικαί».

Ἄλλως εἶχον τὰ πράγματα ἐν Ἀθήναις. Τὸ Βουλευτήριον εἶναι ἐκ τῶν καλλίστων τῆς πρωτεύουσας κτιρίων. Ἡ κομψοτάτη αἴθουσα ἀναμνησθεὶς τὰ ἐξοχώτερα τῶν μνημείων τῆς ἑλληνικῆς ἀρχιτεκτονικῆς. Ἐν τῷ μέσῳ αὐτῆς εἶναι δύο τρισμείγιστοι στῦλοι· μεταξὺ δὲ τούτων ὑψοῦται ἡ ἔδρα τοῦ προέδρου καὶ τὸ βῆμα. Ὅπισθεν τοῦ προέδρου εἶναι ἀνηρτημένη ἡ τοῦ βασιλέως εἰκὼν, δεῖγμα τῆς πιστότητος τοῦ αἰετοῦ πιστοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ. Ῥήτορες καὶ συζητήσεις εἶναι πλήρεις ζωῆς. Ἐνιοὶ τῶν ἀντιπροσώπων φοροῦσι τὴν φουστανέλλαν. Οὐδεὶς ἀποτίθεται οὔτε πῖλον, οὔτε ἐπενδύτην. Ὁ πρόεδρος εἶναι περιβεβλημένος τὸν χιμερινὸν ἐπενδύτην καὶ κρατεῖ τὸν κυλινδροειδῆ πῖλον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς. Αἱ συζητήσεις γίνονται μετ' ἐξάψεως ἀπὸ τοῦ βήματος ὁ ρήτωρ στρέφεται πρὸς τοὺς ἀντιπάλους, οὗτοι δὲ ἀποκρίνονται ἐκ τῶν ἐδρῶν των· ὁ πρόεδρος ἀποκρίνεται πρὸς τοὺς ἐναντιοφρονούντας· τὸν δὲ πρόεδρον διακόπτει ὁ γραμματεὺς. Τὸ δημόσιον ἀκοῶται μετὰ προσοχῆς μεγίστης· πρόκειται δὲ περὶ πράγματος σπουδαιοτάτου. Εἰς τὴν στρατιωτικὴν σχολὴν ἐδέξατο ἡ κυβέρνησις μαθητάς, οἵτινες δὲν ἐπλήρωσαν τὰ νενομισμένα· πρέπει λοιπὸν νὰ δώσῃ εὐθύνας. Ἐν ἄλλαις χώραις τοῦτο θὰ ἦτο ὑπόθεσις τῆς διαχειρίσεως· ἐν τῇ πολιτικῇ Ἑλλάδι περὶ πάντων φροντίζει τὸ Βουλευτήριον. Διαβεβιαῶ ὑμᾶς, ἀναγνώσται καὶ πατριῶται, ὅτι, καταβαίνοντες εἰς Ἀθήνας, θὰ ἀποχωρήσητε τοῦ Βουλευτηρίου ὑπερήφανοι καὶ

ὕψηλὴν φέροντες τὴν κεφαλὴν. Θὰ πεισθῆτε ὅτι τὸ πολιτικὸν πνεῦμα τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ ἀποκαλύπτεται ἀπαρἀλλάκτως ἐν τῷ αὐτῷ τύπῳ, δι' οὗ καὶ ἐν ἄλλῃ χώρᾳ, ἦν γινώσκετε καὶ ὑπεραγαπᾶτε.

Οἱ Ἕλληνες, καίπερ ἀλλόκοτοι τὸν τρόπον, ἐμπνεύσει τοῖς ἄλλοις ἀληθῆ σεβασμὸν ἕνεκα τῆς μεγάλης φιλοπατρίας των. Ἐν τῇ πατρίδι μου οὐδένα ἐπίσταμαι παρόμοιον ὅπως οὖν τρόπον πρὸς ἐκδήλωσιν τοῦ γενναίου αἰσθήματος. Πόσαι δεκαετηρίδες παρήλθον ἀφ' ὅτου εἰς Σειχένυς ἐδωρήσατο χάριν ἔθνικου ἔργου 60,000 φιορ., ἥτοι 120,000 φράγκων, ἀλλ' ἕως τῆς σήμερον οὐδὲ ἓνα εὔρε μιμητὴν; Ἄλλως φρονούσιν οἱ ἄνθρωποι ἐν τῇ ἐλευθερᾷ Ἑλλάδι. Διέρχομαι τὰς ὁδοὺς τῶν Ἀθηνῶν καὶ βλέπω νέον, μεγαλοπρεπὲς μέγαρον.—«Τί εἶναι τοῦτο;» ἐρωτῶ.—«Τὸ Πολυτεχνεῖον». —«Τίς κυβέρνησις ἔκτισεν αὐτό;» —«Οὐδεμία κυβέρνησις· ὁ Κ. Τσιτσας ἀνωκοδόμησε τὸ κτίριον, κατέβαλε δὲ καὶ ἀποχρῶν κεφάλαιον πρὸς διατήρησιν αὐτοῦ». Προχωρῶ.—«Τί κτίριον εἶναι τοῦτο;» —«Τὸ Μουσεῖον». —«Ἐκτίσθη ἐπὶ τοῦ Γεωργίου ἢ τοῦ Ὁθωνος;» —«Τὸ ἔκτισεν ὁ Κ. Βερναρδάκης» περὶ αὐτοῦ ἐφρόντισαν βασιλεὺς καὶ κυβέρνησις ὅσον ἐγὼ καὶ ὑμεῖς».

Μετὰ δέκα λεπτὰ αἱ αὐταὶ ἐπαναλαμβάνονται ἐρωτήσεις καὶ ἀποκρίσεις.

—«Τοῦτο τὸ κτίριον εἶναι ἡ Ἀκαδημία, ἐκεῖνο δὲ τὸ Ἀστεροσκοπεῖον» ἐκτίσθησαν δὲ καὶ διατηροῦνται ὑπὸ τοῦ Σίνα».

—«Φαίνεται ὅτι ἐνταῦθα οἱ ἰδιῶται ἐκτελοῦσι τὰ καθήκοντα τῆς κυβερνήσεως».

—«Οὐχὶ πάντοτε οἱ ἰδιῶται ἴδετε τὸ ἡμέτερον πανεπιστήμιον, ἐὰν μὴ τὸ ἄριστον, βεβαίως τὸ κάλλιστον τῶν εὐρωπαϊκῶν. Ἐκτίσθη καὶ συντηρεῖται δι' ἐράνων ἑθνικῶν».

—«Εἰς τίνας δὲ τάξεις ἀνήκουσιν οἱ γενναῖοι οἱ τοῦ Ναβῶδ;»

—«Εἰς ἀπάσας· πέρυσιν ἐτελεύτησε κρεωπώλης, καταλιπὼν 100,000 φρ. τῇ Ἀκαδημίᾳ καὶ 250,000 εἰς τὸν ἑθνικὸν στόλον».

—«Εἰς κρεωπώλης;»

—«Διατί εἰς κρεωπώλης ὀλιγώτερον ἢ ἄλλος;» Ἐπὶ τῇ ἀπαντήσει ταύτῃ ἠρυσθίασα ἡ δημοσία ἀνατροπὴ ἐμπνέει ἡμῖν πολλῶ πλείονας προλήψεις παρὰ τὴν ἐν Ἑλλάδι ἀνατροφὴν. Ἐδειξέ μοι ἔπειτα παρθεναγωγεῖα, ὄρφανοτροφεῖα, ἱερατικὰς σχολὰς καὶ ἄλλα κοινωφελέστατα καθιδρύματα ἀνεγερθέντα ὑπὸ πλουσιῶν ἐμπόρων, ὧν ἡ μεγαλοδωρία ἀμιλλᾶται πρὸς τὴν τῆς ἀγγλικῆς ἀριστοκρατίας.

Εἰς τοιοῦτον λαὸν συγγνωστὰ εἶναι πολλὰ κενοδοξία καὶ μεγάλα ἀξιώσεις. Ἐλπίζουσιν ὅτι μιᾶ τῶν ἡμερῶν θὰ ἔλθωσιν εἰς Κωνσταντινούπολιν ἄγνωσθ' ἂν θὰ πληρωθῆ ὁ πόθος των. Ἄναντίρρητον δὲ ὑπάρχει ὅτι οἱ Ἕλληνες εἶναι

οἱ εὐφυστάτοι καὶ οἱ μάλιστα πεπολιτισμένοι τῶν λαῶν τῆς Ἀνατολῆς· ὅτι ἐδείχθησαν ἱκανοὶ νὰ καταρτίσωσι πολιτεῖαν· ὅτι κατὰ τὴν πληθὺν ἐν τῷ ὀθωμανικῷ κράτει ἔρχονται ἀμέσως μετὰ τοὺς Ὀσμανίδας ἢ καὶ ὑπερέχουσιν αὐτῶν, καὶ ὅτι ἐν τῇ παλαιᾷ διαχειρίσει τῆς τουρκικῆς ὑπηρεσίας προσεκλήσαντο σπουδαιότητα καταπληκτικὴν. Ὁ ἰατρὸς τοῦ Σουλτάνου, ὁ γραμματεὺς τοῦ βεζύρου, ὁ προϊστάμενος τῆς λογοκρισίας, ὁ διευθυντὴς τῆς αυτοκρατορικῆς τραπέζης, ὁ πρῦτανος τοῦ Πανεπιστημίου εἶναι πάντες Ἕλληνες. Ἐν παντὶ ὑπουργεῖῳ Ἕλληνες κατέχουσι θέσεις, ἐὰν μὴ λαμπρὰς, ὅπως δὴ ποτε ἰσχυροτάτας· λαλοῦσι γαλλιστὶ ὡς γάλλοι, τουρκιστὶ ὡς τοῦρκοι, εἶναι ὅμως καὶ διαμενούσιν Ἕλληνες, εἰ καὶ φαίνονται τουρκόφιλοι. Ὁ φιλοτουρκισμὸς των εἶναι μέχρι τινὸς σπουδαῖος, διότι οἱ ἐχθροὶ τῶν ἡμετέρων ἐχθρῶν γίνονται φίλοι ἡμῖν εὐλικρινεῖς. Οὐδεὶς λαὸς ἔχει σπουδαιότερους λόγους νὰ μισήσῃ τὴν Ῥωσσίαν ἢ ὁ ἑλληνικὸς· οἱ Ῥῶσοι προσέβαλον τὴν ἑθνικὴν αὐτοῦ ὑπερηφάνειαν, τὰς θρησκευτικὰς παραδόσεις του καὶ τὰ πολιτικὰ συμφέροντά του. Ὅτι δὲν συμφέρει τοῖς Ῥώσοις νὰ ὑποστηρίξωσι τοὺς Ἕλληνας, τοῦτο ἐδήλωσε πρὸ πολλοῦ καὶ ὁ Νικόλαος· τὸ ἄσπονδον ὅμως καὶ τυφλὸν καὶ ἀδιάλλακτον μῖσος τῶν Ἑλλήνων πρὸς τοὺς Ῥώσους ἠρέθισεν «ὁ στρατηγός». Ἐὰν τις ἀντιπαρβάλῃ τὰ σκάνδαλα τοῦ ἐξόχου διπλωμάτου καὶ τὰς ἐπιτυχίας τῆς ἐνεργείας του, θὰ εὕρῃ ὅτι οἱ ἄσπονδοὶ τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ πρέπει νὰ χαίρωσι.

Δύο μόνον ἡμέρας διέτριψεν ὁ στρατηγὸς ἐν Ἀθήναις· μακρότερον δὲν ἠδύνατο. Ἦλθεν ἐπιδεικνύμενος χαρὰν θριαμβευτοῦ, ὡς πάντοτε. Τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ ἐπεσκεύαστο τὰς συνεδριάσεις τῆς βουλῆς· ἠκροᾶτο δὲ μετὰ προσοχῆς, ὁπότε προσελθὼν τις ἐψιθύρισε αὐτῷ εἰς τὸ οὖς ὅτι μέγα πλῆθος λαοῦ παρεσκευάζεν ἐπίδειξιν πρὸ τοῦ ξενοδοχείου του. Παραχρῆμα μετέβη εἰς τὴν οἰκίαν του, ἀλλ' ὅποια ἀπάτη! μόλις 40 ἴσταντο πρὸ τοῦ πυλῶνος, ἐν τῇ ὁδῷ καὶ ἐπὶ τῆς κλίμακος. Οἱ πτωχοὶ βούλγαροι κτίσται οὔτε ἠπίσταντο τί ἤθελον, οὔτε ἐγίνωσκον τὸν μυστακοφόρον κύριον, ὑπὲρ οὗ ἔμελλον νὰ ζητωκραυγήσωσι κατ' εἰσήγησιν Ῥούκα τινός. Ἀσυγγητὸν ἐπομένως ἐχαίρετιζον πάντα προσερχόμενον ζένον, ἄχρις οὗ ἦλθεν ὁ στρατηγὸς αὐτός. Ἀναφορὰν εὐχαριστήριον προσήνεγκαν αὐτῷ ἐπὶ τῷ ζήλῳ, μεθ' οὗ ἠγόρευσε ἐν τῇ συνελεύσει ὑπὲρ τοῦ σλαβισμού· ἀλλ' ἅμα ταῦτα ἐγένοντο γνωστὰ, συνηθροίσθη ὁ ἐνθάδε μακεδονικὸς σύλλογος καὶ πανδημῶς διεμαρτύρητο ὅτι οὔτε τὸν στρατηγὸν ἀνεγνωρίζεν, οὔτε τὴν ὑπεράσπισίν του, οὔτε τὴν πολιτικὴν αὐτοῦ. Πόσον ἀχάριστος εἶναι ὁ κόσμος οὗτος! Ἦρξαντο ἔπειτα αἱ ἐπισκέψεις· τὰ ἐπίσημα πρόσωπα

ἤρχοντο καὶ ἀπῆρχοντο· ἰδιῶται ὅμως δὲν ἐφαίνοντο. Τὸ βασιλικὸν ζεῦγος ἐδέξατο τὸν πρεσβευτὴν καὶ τὴν σύζυγόν του μετὰ τῆς πρεπούσης τιμῆς· ὅτε ὅμως τῇ ἐπαύριον ἐξέφρασεν ὁ στρατηγὸς ἐπιθυμίαν νὰ ἀπέλθῃ, ὁ βασιλεὺς δὲν ἠδύνατο πλέον νὰ τὸν κρατήσῃ. Οὐχὶ μᾶλλον ἐνθουσιώδους ὑποδοχῆς ἔτυχεν ὁ Σαλισουρού· συμπάθειαν τὸνναντίον ζωηράν ἐπεδείκνυντο τὰ πλήθη ὁσάκις ἐνεφανίζετο ὁ σὶρ Ἑλλιοτ. Πολιτικοί, ἔμποροι, δημοσιογράφοι, ἀξιωματικοί, πάντες ἐσπευσαν νὰ καταλίπωσιν αὐτῷ τὰ ἐπισκεπτήριά των. Ὅπου παρήρηγετο, ἐξήτωκραυγέτο· ὁπόθεν παρήλαυνεν, οἱ ἄνθρωποι ἀπεκαλύπτοντο τὴν κεφαλὴν, ὡσανεὶ παρήλαυνε θριαμβικῶς βασιλεὺς.

Αἴφνης ἡ τῶν ὑψηλῶν προσώπων ἐπίσκεψις ἐλθισμένη, οἱ δὲ «ῥεῖα ζῶντες» Ἀθηναῖοι ἔλαβον συγχρόνως δύο δίκας. Ὁ ἐπὶ τῆς παιδείας ὑπουργὸς διεβίβασε πρὸ ἐτῶν εἰς τινα φίλον ἐπιστολάς, ἐν αἷς ἐλάλει περὶ τοῦ Βασιλέως οὐχὶ εὐλαβῶς. . . Ἐπῆλθεν ἡ δίκη τοῦ Κουμανούδη, πράκτορος τῆς σερβικῆς (;) κυβερνήσεως, ὅστις κατηγοροῦσε τὸν γραμματέα τοῦ ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν ὑπουργείου Ζηνόπουλον ὅτι εἶχε λάβει παρὰ τοῦ μυστικοῦ πράκτορος, κατὰ τὴν ἀρχὴν τοῦ σερβοτουρκικοῦ πολέμου, 100,000 φρ. ὅπως διενεργήσῃ ἐπανάστασιν ἐν Ἡπειρῷ· ἀλλ' οὔτε ἐπανάστασις, οὔτε χρήματα πλέον ἐφάνησαν. Ὅτι ἡ σερβικὴ κυβέρνησις ἐνήργησε πρὸς τὸν ἀρχά, εἶναι βέβαιον· ἀλλ' ὁ πρωθυπουργὸς Κουμουνοῦρας, ὃν ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἠρώτησα, εἶπέ μοι τάδε· «Ὅτε ὁ Μίλαν εἶπεν ἐν τῇ προκηρῶσει του ὅτι θὰ συνηνοῦντο αὐτῷ οἱ Ἕλληνας, εἶχεν ἐν χερσὶ ῥητὴν δῆλωσιν, ὅτι οἱ Ἕλληνας θὰ πράξωσι τὸ ἀντίστροφον καὶ παντὶ τρόπῳ θὰ μείνωσιν ἡσυχοί».

Πρὸς τὸν ἐκδότην τοῦ Messenger d'Athènes εἶχον εἰπεῖ ὅτι περιχαρῆς θὰ ἐγνώριζον τοὺς ἐνθάδε πολιτικούς. «Ἐὰν μέντε μακρότερον, ἐμπορεῖτε νὰ παραστήτε ἐνώπιον τοῦ βασιλέως, ὅστις φέρεται πρὸς τοὺς ξένους λίαν ἀβρόφρων· ἀλλ' ἐπειδὴ θὰ διατρίψητε δύο ἡμέρας μόνον, ἐμπορῶ νὰ σὰς συστήσω τῷ πρωθυπουργῷ καὶ τῷ ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργῷ». Καὶ οὕτω συνέβη δύο ὥρας μετὰ τὴν ἀφίξίν μου. Ὁ Κ. Κουμουνοῦρας πειράεται νὰ φανῇ «bon homme»· ἐκάθητο φορῶν χρυσοκέντητον σκουφον ἐπὶ τῆς πολιᾶς κεφαλῆς, παίζων τὸ κομπολόγιον· αἱ λεπτόταται φράσεις του ἤλεγχον δολοφρονέστατον πολιτικόν. Ὁ Κοντόσταυλος ἔχει μέγα ἀνάστημα, φαλακρὰν κεφαλὴν, ἐξυρημένον τὸν πώγωνά· εἶναι κομψὸς τὸν τρόπον, περιεσκεμμένος τὴν φράσιν, θωπευτικὸς τὸ ὕφος, ἄλλος Βάϋστ. Ἐδειξεν ἡμῖν τὰ ἀρτίως διὰ τοῦ ταχυδρομείου ἀφικόμενα βιβλία, ὧν τὸ πρῶτον ἦτο γερμανικὸν «Βελγικὰ Μελέται», τὸ δεῦτερον ὁσάυτως «Πολιτικὴ» τοῦ Βλουόνσλη. Ἰδὼν ἐμὲ ἀναδιφῶντα

τὰ βιβλία ἠρώτησε· «Λαλεῖτε γερμανιστί;» — «Ὀλίγον, ἐξοχώτατε». Ἐκτοτε δὲ ἐλάλει γερμανιστί οὐχ ἦττον κομψῶς ἢ πρότερον γαλλιστί· ἐντόνως δὲ διεμαρτύρετο κατὰ τῶν ἀποδοδόμενων τῇ Ἑλλάδι φιλοδόξων πολιτικῶν σχεδίων.

— «Καὶ ὅμως, ἐξοχώτατε, οἱ τὴν Ἑλλάδα ἐπιστάμενοι διατείνονται ὅτι αἱ φιλοδοξίαι τῆς νεαρᾶς Ἑλλάδος χωροῦσι τοσοῦτον, ὥστε μόλις πρὸ τοῦ Βυζαντίου δύνανται νὰ στῶσι».

— «Φιλοδοξίαι; Ὑπάρχει χώρα ἄνευ φιλοδοξίας; Ἄλλ' ἡμεῖς ἐπιστάμεθα νὰ ἀναμετρώμεν τὰς ἡμετέρας δυνάμεις· γινώσκωμεν δὲ πόσον ἐπιτρέπεται ἡμῖν νὰ προχωρήσωμεν».

— «Τὰ νομοσχέδια, αἱ προφανεῖς ἐξοπλίσεις, τὸ τελευταῖον δάνειον πείθουσι τὴν Εὐρώπην, ὅτι ἡ Ἑλλάς κλίνει νὰ ἐκτελέσῃ τὰ φιλοδοξία σχέδια τῆς ἡτε δι' εἰρήνης ἡτε διὰ πολέμου. Σήμερον ἀνέγων ἐν τῇ «Ἐφῆμ. τῆς Κολωνίας» ἐπιστολὴν πρὸς τὴν «Πολιτ. Ἄνταπ.», καθ' ἣν ἡ Ἑλλάς ἀπήτησε παρὰ τῆς Πύλης Ἡπειρον, Θεσσαλίαν, Κρήτην, Ψαρά, Σάμον καὶ Χίον».

Γελῶν ὁ ὑπουργὸς ἀπεκρίνατο· — «Ἡμεῖς οὐδὲν ἀπητήσαμεν· θαυμάζω πῶς ὁ κατάλογος τῶν αἰτήσεων δὲν ἐγινε μακρότερος. Ἡμεῖς ἀξιοῦμεν νὰ ἐφαρμοσθῇ τὸ σύνταγμα ἐξ ἴσου εἰς πάσας τὰς ἐν Τουρκίᾳ φυλάς· νὰ μὴ λάβωσιν οἱ Σλάβοι προνόμια ἐπιβλαβῆ εἰς τοὺς Ἕλληνας, νὰ μείνωσι δὲ ἀλώδητα ὅσα νῦν οἱ ἡμέτεροι δμοφύλοι κέκτηνται προνόμια. Ἐὰν διετρίβετε παρ' ἡμῖν μακρότερον, θὰ ἐπιείθεσθε, ὅτι, ἐὰν ὅπουδήποθι τῆς Ἀνατολῆς παρακινήθωσιν οἱ Ἕλληνας εἰς ἐπανάστασιν, οὔτε ἡμεῖς, οὔτε ἄλλη ἐν Ἀθῆναις κυβέρνησις δύναται νὰ μείνῃ ἀπλοῦς θεατής. Οἱ Ἕλληνας, ἐφ' ὅσον εἶναι κεχωρισμένοι ἀπ' ἀλλήλων, ἔχουσι πολλῶ ἰσχυροτέραν τῆς συναφείας τὴν συνείδησιν παρ' ὅσον φαντάζονται οἱ ξένοι. Σήμερον οὐδεὶς γινώσκει τί τέττειται ἢ ἐπιούσα. Ἴδετε τὴν Ἀγγλίαν· ἴδετε τὴν ὑμετέραν πατρίδα· οὐδεὶς ἐμπορεῖ νὰ εἴπῃ τί προσεχῶς θὰ ἀποφασίσωσιν αἱ οὐδαμόθεν ἀπειλούμεναι μεγάλαι δυνάμεις· εἶναι ἄρα γε πρόπον νὰ μένῃ ἀπαράσκευος ἡ πατρίς ἡμῶν ἀπέναντι τοιαύτης ἀβεβαιοτήτος; Ἄλλ' ἐπαναλαμβάνω, γινώσκωμεν καὶ ἀναμετροῦμεν τὰς ἰδίας ἡμῶν δυνάμεις· δὲν ἐπιδιώκωμεν κατακτήσεις· αἱ λεγόμεναι ἀξιώσεις εἶναι πάσαι ψευδεῖς».

Τὸν διάλογον διέκοψεν ἡ τοῦ ὑπουργοῦ ἀνεψιά, τοσοῦτον περικαλλῆς νεάνις, ὥστε διὰ μόνης τῆς καλλονῆς τῆς ἠδύνατο νὰ κυριεύσῃ τὸ Βυζάντιον καὶ εἴ τι ἄλλο ἠεβούλετο.

Ἡ ὁμιλία ἐστράφη εἰς παντὸς εἶδους πολιτικὰ. Ἐνταῦθα ἤκουσα, ἀλλ' οὐχὶ παρὰ τοῦ ὑπουργοῦ, ἰδέαν ὅπωςδῆποτε μινείας ἀξίαν. Ἐν τῇ Ἀνατολῇ τρεῖς φυλαὶ εἶναι προωρισμέναι νὰ ἀναστειλῶσι τὴν πρόδον τῶν Σλάβων, ἡ τῶν Μαγυάρων, ἡ τῶν Ρωμούνων καὶ ἡ τῶν Ἑλλήνων. Αὐτὴ ἡ θέσις καὶ ὑπαρξίς των ἐμποδίζει

τὴν ἔνωσιν τῶν Σλάβων. Ὁ ἀποβλέπων εἰς τὸν γεωγραφικὸν χάρτην πείθεται, ὅτι, ἂν συνεννοηθῶσιν αἱ τρεῖς αὐταὶ φυλαὶ, οἱ Σλάβοι δὲν θὰ ὑπερισχύσωσιν ἐν τῇ Ἀνατολῇ.

Ἀποστρεφόμενος τὸν σίδηρον, παρασκευάζομαι νὰ καταβῶ εἰς Πειριαῖά ἐπὶ κοινῆς ἀμάξης· εἶναι σήμερον ἡ δευτέρα τοῦ φεβρουαρίου, ἐγὼ δὲ γράφω ἔχων τὰ παράθυρα ἀνοικτά. Τὸ πρῶτον βλέπει εἰς τὸν βασιλικὸν κήπον, ὅστις διὰ τοὺς λαμπροὺς φοίνικας καὶ τὰς πορτοκαλέας υπερβαίνει τὸν ἐν Βερσαλίᾳ, περικλείεται δὲ ὡς ἐν πλαισίῳ διὰ τῶν ἰσρῶν ὄρεων· τὸ ἕτερον παράθυρον βλέπει εἰς τὴν πλατεῖαν, ἐνθα παιανίζει ἡ μουσικὴ, περιπατοῦσι δὲ, πίζουσι, φλυαροῦσι γυναῖκες, παῖδιά καὶ στρατιῶται. Ἐν Εὐρώπῃ (ἔγραψεν ὁ ἡμέτερος Σέιμερ) ἔχει ἐκάστη χώρα ἴδια χρώματα· ἐν τῇ Ἀνατολῇ ἔχει ἴδια χρώματα ἕκαστος ἄνθρωπος. Τοῦτο δὲν ἰσχύει πλέον ἐν Κωνσταντινουπόλει, ἀλλ' ἐν Ἀθήναις. (Ἐπεταὶ περιγραφὴ τῆς ἐθνικῆς στολῆς) αἱ γυναῖκες δὲν εἶναι κατὰ τὴν κομψότητα ὑποδεδεσμεναι τῶν δεσποινῶν ἐν Παρισίοις. Τὰ κοράσια φοροῦσι τὴν πικλιάν, πλουσίαν στολὴν, ἣτις τοσοῦτον ἀυξάνει τὴν χάριτα τοῦ προσώπου, ὥστε ἀποβαίνει ἀπερίγραπτος. Αἱ Ἀθηναῖαι εἶναι ἡ καλλίστη πόλις τῆς Ἀνατολῆς· ὁ ξένος ἀπέρχεται *le coeur gros*, καὶ μετὰ στερεᾶς προθέσεως νὰ ἐπιστρέψῃ πάλιν.¹

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΕΦΕΥΡΕΤΟΥ

τῶν χαλυβδίνων γραφίδων καὶ τοῦ κονδυλοφόρου.

Καθ' ἐκάστην μεταχειριζόμεθα πλῆθος μικρῶν καὶ ἀφανῶν ἀντικειμένων, τῶν ὁποίων δὲν ἐκτιμῶμεν ἐπαρκῶς τὴν ἀξίαν καὶ τὴν χρησιμότητα, ἕνεκα τῆς μικρότητος αὐτῶν καὶ τῆς μικρᾶς τιμῆς, εἰς τὴν ὁποίαν πολοῦνται. Ἀναφέρομεν ἐπὶ παραδείγματος τὰ πυρεῖα, τὰ κοινῶς ὀνομαζόμενα *σιρίττα* ταῦτα ἀντικαταστάσαντα τὴν χρῆσιν ὅλων τῶν λοιπῶν πυροποιῶν οὐσιῶν καίονται σήμερον κατὰ χιλιάδας, καὶ ὅμως οὐδεὶς ἀναλογίζεται τὴν μεγάλην εὐκολίαν καὶ τὴν οικονομίαν τοῦ χρόνου, τὴν ὁποίαν ἐπήνευγεν ἡ ἐφεύρεσις αὐτῶν. Τίς δὲ ἦτο ὁ πρῶτος εὐρετῆς τῶν πυρεῖων; Καίτοι δὲν παρήλθε πολὺς χρόνος ἀπὸ τῆς εὐρέσεως αὐτῶν, μόλις εἶναι γνωστὸν, ὅτι κατασκευάσθησαν τὸ πρῶτον ὑπὸ τοῦ Στεφάνου Ρόμερ καὶ Πρέσχελ ἐν Βιέννῃ τῷ 1833, ὅτι ἀπὸ τοῦ ἔτους 1848 ἤρχισαν νὰ κατασκευάζωνται ἐκ μάζης φλογόγονου, ὁμοίως πρὸς ἐκείνην τὴν ὁποίαν σήμερον μεταχειρίζονται πρὸς κατασκευὴν αὐτῶν, καὶ ὅτι πρὸ 30 ἐτῶν ἐγένοντο ἀντικείμενον κοινῆς χρήσεως.

Ἄλλ' ἂς ἐθλωμεν, μνημονεύσαντες ἐπὶ παραδείγματος τὰ πυρεῖα, εἰς τὴν ἱστορίαν ἄλλης ἐ-

φευρέσεως ἢ μᾶλλον ἄλλου ἐφευρετοῦ, παρασχόντος ἡμῖν ἀντικείμενον κοινῆς χρήσεως, πρὸς τὸ ὅποιον ἐκ παίδων εἴμεθα συνφικνωμένοι, καὶ τὸ ὅποιον ἀφθῶνως μὲν καταναλίσκομεν, ὀλίγον δὲ διὰ τὴν καθολικὴν αὐτοῦ διάδοσιν καὶ τὴν μικρὰν τιμὴν ἐκτιμῶμεν. Τὸ ἀντικείμενον τοῦτο εἶναι τὸ *κονδύλιον*, ἡ *γραφίς*, ἡ κοινῶς πένα (*penne*) μετὰ τοῦ κονδυλοφόρου ἢ γραφιδοφόρου.

Ἐν ἀρχῇ τοῦ παρόντος αἰῶνος ἐζῆ ἐν Καινιγσβέρῃ, ἀρχαία πρωτευούση τῆς Πρωσσίας, πτωχὸς διδάσκαλος τῆς καλλιγραφίας, ὀνόματι Βούργερ, ὁ ὁποῖος κατεῖχετο ὑπὸ ἰδιοτρόπων τινῶν δοξασίῶν· μία δὲ τούτων ἦτο καὶ τὸ ὅτι ἡ μέθοδος τοῦ καλλιγραφεῖν, ἡ ὑπὸ τοῦ καλλιγράφου τοῦ Μεγάλου Φρεδερίκου Ἰλμαρ Κούρα εἰσαχθεῖσα καὶ ἐν χρήτῃ τότε καθ' ὅλην τὴν βορείαν Γερμανίαν, εἶχε ἀνάγκην διορθώσεως. Τοιοῦτόν τι δοξάζων ἐπενόησεν ἰδίῳν μέθοδον γραφῆς, τὴν ὁποίαν καὶ ἐδίδασκεν εἰς τοὺς μαθητὰς του. Ὄταν δὲ ἡ γραφὴ του αὕτη ἐγένετο γνωστὴ διὰ τῆς διδασκαλίας, ἐθεωρήθη καλλιτέρα τῆς τῶν μαθητῶν τοῦ Κούρα, τῆς συνισταμένης ἐξ ἀρθῶν καὶ χονδροειδῶν χαρακτῆρων, καὶ ἐγένετο δεκτὴ εἰς τὴν πατρίδα του, μηδὲ ὅπως ληφθεῖσθαι ὑπ' ὄψιν τῆς νεαρᾶς ἡλικίας τοῦ προτεινάντος. Ἄλλ' ὡς συμβαίνει πάντοτε ἐπὶ τοιοῦτων περιστάσεων, τὸ κατόρθωμα τοῦτο καὶ ἡ φήμη διήγειρε τὸν φθόνον τῶν συναδέλφων τοῦ Βούργερ καλλιγράφων, οἵτινες οὐδὲν μέσον παρέλιπον, ἵνα βλάψωσι καὶ ταπεινώσωσι τὴν περὶ αὐτοῦ δόξαν τῶν συμπολιτῶν του.

Ὁ Βούργερ ὅμως προέβη καὶ περαιτέρω· ἐσκέφη πλὴν τῆς γραφῆς νὰ βελτιώσῃ ἐπὶ τὸ πρακτικώτερον καὶ τὰ μέσα τῆς γραφῆς, πρὸ παντὸς δ' ἐπέστησε τὴν προσοχὴν ἐπὶ τῆς γραφίδος. Κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους μεταχειρίζοντο γράφοντες μόνον τὰ πτερὰ τῆς χηνός· εἶναι δὲ γνωστὸν, ὅτι ὁ θέλων δι' αὐτῶν νὰ γράψῃ λεπτοὺς χαρακτῆρας πρέπει νὰ κρατῇ ἀδιακόπως εἰς χεῖρας τὸ κονδυλομαχαίριον, ὅπως ἀποξέῃ ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν τὸ ἄκρον τῆς γραφίδος, ἐνίοτε δὲ καὶ ἀποκόπη ἐντελῶς καὶ κατασκευάζῃ νέαν κατωτέρα. Τοῦτο δὲ, ὡς εἰκός, ἦτο οὐ μόνον δυσάρεστον καὶ χρονοτριβές, ἀλλ' εἶχε καὶ τὸ ὅπως ἰδιάζον αὐτῷ ἐλάττωμα ὅτι ἐπροκάλει πληγὰς εἰς τὸν ὄνυχά· διότι ἡ δξεία αἰχμὴ τῆς γραφίδος ἀπημβλύετο ἐπὶ τοῦ ὄνυχος τοῦ ἀντίχειρος τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς, ἐπ' αὐτοῦ δὲ ἀπετέμενετο καὶ διὰ τοῦ μαχαίριου· ἐπειδὴ δὲ τοῦτο κατ' ἀνάγκην ἦτο λίαν κοπτερόν, ἐπροκάλει εὐκόλως τραυματισμούς τοῦ ὄνυχος καὶ φλεγμονὰς ὀδονηράς.

Ἐφ' ὅλων λοιπῶν τούτων ἐπεχείρησεν ὁ Βούργερ νὰ φέρῃ διορθώσεις καὶ βελτιώσεις. Συνέτεινε δὲ μεγάλως καὶ τὸ ἐξῆς γεγονός. Κατὰ τὸν χρόνον τοῦτον ἐδίδασκεν ὁ Βούργερ καλλιγρα-